

**Reactie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
op de internetconsultatie
*Besluit Hernieuwbare Energie vervoer***

Openbare internetconsultatie van 8 november tot en met 22 november 2016

Dit ontwerpbesluit vervangt het Besluit hernieuwbare energie vervoer 2015 en delen van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging. Met dit besluit implementeert het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) tevens de Europese richtlijn Indirect Land Use Change (ILUC) en de operationalisering van de reductieverplichting van de richtlijn brandstofkwaliteit en de daarmee samenhangende uitvoeringssystematiek.

Het doel van de gehele implementatie, van de ILUC-richtlijn en de operationalisering van de reductieverplichting van de richtlijn brandstofkwaliteit, is de verankering in de Nederlandse wet en regelgeving van de aanvullingen en wijzigingen in de in 2015 geïntroduceerde Europese wet- en regelgeving. Het doel is voorts om te komen tot een eenvoudig, handhaafbaar en kosteneffectief systeem waarmee Nederland en haar leveranciers van brandstoffen aan de Nederlandse markt aan hun verplichtingen kunnen voldoen.

De internetconsultatie

Met deze consultatie kon een reactie worden gegeven op het ontwerpbesluit en de Nota van Toelichting. Bij de internetconsultatie van de wijziging van de Wet Milieubeheer heeft al een groot aantal partijen gereageerd op onderdelen welke eigenlijk geen onderdeel waren van die internetconsultatie, zoals de hoogte van het limiet conventioneel en de hoogte van de subdoelstellingen. De reacties van deze partijen op de vorige internetconsultatie worden betrokken bij deze consultatie.

In totaal hebben 17 participanten gereageerd. Hiervan waren acht reacties openbaar. De participanten bestaan uit zes brancheverenigingen, negen energieondernemingen /oliemaatschappijen, een verzameling aan milieuorganisaties¹ en een particulier. Hieronder volgt een verslag in hoofdlijnen.

Boetes

Een energie-onderneming stelt dat niet duidelijk is wat de consequenties zijn (boetes) voor het niet naleven van de jaarverplichting. In aanvulling hierop dringt NVDB erop aan dat overtreding van art. 9.7.2.5 Wet milieubeheer jo. art. 3 Bev zodanig wordt gesanctioneerd dat hiervan een afschrikkende werking uitgaat en dat wordt gestimuleerd dat leveranciers tot eindverbruik tijdig aan de jaarverplichting en het subdoel voldoen.

---

¹ De milieuorganisaties Natuur & Milieu, Milieudefensie, Both ENDS, Greenpeace Nederland, IUCN NL en Oxfam Novib hebben een gezamenlijke reactie opgesteld en ingestuurd.

Reactie IenW

Indien niet wordt voldaan aan de jaarverplichting is dit een overtreding op grond van artikel 18.16s, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Het is bovendien een overtreding van de Wet op de economische delicten.

Borging duurzaamheid

De milieuorganisaties merken op dat de optimale inzet van geavanceerde biobrandstoffen vraagt om een goed traject voor de monitoring en borging van de duurzaamheid van deze toepassingen.

Reactie IenW

Er zullen aanvullende bepalingen in het besluit opgenomen worden. Dit ter versterking van de controle op de afwezigheid van moedwillige bewerking om onder de reikwijdte van bijlage IX te vallen.

Broeikasgasreductiewaarde

Een energie-onderneming stelt dat het vreemd is dat drie verschillende HBE's één enkele broeikasgasreductiewaarde toegekend krijgen door de NEa, daar hierdoor de stimulans ontbreekt om als bedrijf te kiezen voor betere brandstof met lagere CO₂-waarde. Deze participant vreest dat dit het einde van sturing naar betere biobrandstoffen zal betekenen.

Het Platform duurzame Biobrandstoffen (PdB) constateert dat de HBE-systematiek niet is ingericht op sturing op CO₂-emissiereductie, en stelt voor deze functionaliteit in te bouwen om ook prioriteit te geven aan duurzame biobrandstoffen met hoge CO₂-reductie over de gehele well-to-wheel keten in vergelijking met fossiele brandstoffen.

Reactie IenW

Er is gekozen voor een pragmatische benadering door voor de 3 HBE's één CO₂-reductiewaarde toe te kennen. Deze benadering houdt het systeem betaalbaar en handhaafbaar. Dit is gedaan omdat inmiddels duidelijk is dat na 2020 de broeikasgasreductie doelstelling uit de brandstofkwaliteitsrichtlijn niet wordt gecontinueerd. Door één CO₂ reductiewaarde in te stellen wordt geanticiperd op de nieuwe situatie na 2020.

Overigens verdient een well-to-wheel-benadering ook de voorkeur van de Nederlandse overheid. De zeer geavanceerde biobrandstoffen worden gestimuleerd door een subdoelstelling. Dit wordt toegelicht in de Memorie van Toelichting van de Wet milieubeheer.

Definities

VNPI en twee energie-ondernemingen stellen een aantal vragen over gehanteerde definities, en doen op sommige plaatsen suggesties ter aanvulling/verbetering. Gevraagd wordt onder meer naar het opnemen van de definitie van 'exploitatie-reductie-eenheid'. Er wordt in het kader van de eenduidigheid gepleit voor het meer consequent toepassen van de begrippen 'biogas' en 'gas uit hernieuwbare bronnen'. Hetzelfde zou gelden voor de termen 'hernieuwbare brandstof' en 'biobrandstof', Deze termen worden beide gebruikt maar zou hetzelfde betekenen.

Reactie IenW

Het begrip exploitatie reductie eenheid is in artikel 9.8.1.1 van de Wet milieubeheer opgenomen en werkt door in het besluit. Er is voor gekozen om niet de term biogas of hernieuwbaar gas te gebruiken maar de term groen gas. De stelling dat de termen hernieuwbare brandstof en biobrandstof hetzelfde zou betekenen is onjuist. Volgens de Wet milieubeheer en de RED is een hernieuwbare brandstof per definitie een andere brandstof dan biobrandstof, waarvan de energie-inhoud afkomstig is van andere hernieuwbare energiebronnen dan biomassa-

Dubbeltelling

OLYX stelt dat de nieuwe wetgeving zoals deze nu is opgesteld een vermeerdering in het gebruik van biodiesel van eetbare olie tot gevolg hebben, en stelt voor de dubbeltelling gedeeltelijk te behouden. Een branchevereniging stelt in het verlengde hiervan dat het in stand houden van de dubbeltelling voor geavanceerde biobrandstoffen een verdere verduurzaming van de inzet van biobrandstoffen kan leveren. Ook de milieuorganisatie verzet zich tegen het afschaffen van de dubbeltelling, omdat zij van mening zijn dat deze keuze vooral gemaakt lijkt te zijn om het percentage van 8,4% biobrandstoffen in 2020 te verzekeren. Zij geven aan dat als dit doel niet met duurzame biomassa bereikt kan worden, dit met andere duurzame hernieuwbare energieopties ingevuld moet worden zoals energie uit zon, wind, getijde etc.

Reactie IenW

Met het afschaffen van dubbeltelling is het de verwachting dat de 6% CO₂ reductiedoelstelling uit de brandstofkwaliteitsrichtlijn gehaald kan worden. Met de introductie van de 0.5% subdoelstelling wordt de productie van zeer geavanceerde biobrandstoffen gestimuleerd en is een extra stimulans in de vorm van dubbeltelling niet nodig. De keuze en de argumentatie achter deze keuze is beter toegelicht in de Memorie van Toelichting van de Wet milieubeheer.

Elektriciteit

NVDB is van mening dat alle brandstoffen op een gelijkwaardige wijze moeten meetellen voor de jaarverplichting, en benoemt een aantal criteria waaraan volgens deze participant hernieuwbare elektriciteit zou moeten voldoen.

Reactie IenW

Zowel de berekening van broeikasgasintensiteit als de factor waarmee deze meetelt voor de nationale doelstelling zijn voorgeschreven in de Europese richtlijn Hernieuwbare energie. Nederland kan hier niet van afwijken.

Energiebeleid algemeen

Een particulier geeft aan dat zonne-energie de oplossing is voor het energiebeleid.

Reactie IenW

Biobrandstoffen worden gezien als een belangrijke transitiebrandstof voor wegvervoer. Voor de scheep- en luchtvaart zijn biobrandstoffen nog het enige alternatief voor fossiele brandstoffen.

Fraude en fraude-onderzoek

De milieuorganisaties vragen om meer aandacht voor governance en opsporen en handhaven van mogelijke 'fraude' bij biobrandstofproductie. MVO, NVDB en VERNOF geven gezamenlijk aan dat de stakeholders bereid zijn mee te denken en te werken om de kwetsbaarheden in het systeem voor het toezicht op biobrandstoffenstromen te verminderen en de transparantie te vergroten.

Reactie IenW

Uit onderzoek van de NEa is gebleken dat er systeemrisico's bestaan bij de dubbeltellende biobrandstoffen. Door de dubbeltelling af te schaffen kunnen deze risico's verkleind worden.

Het voorstel van MVO, NVDB en VERNOF om mee te denken over de kwetsbaarheden wordt gewaardeerd en IenW gaat graag op dit voorstel in.

Jaarverplichting handhaven

Een energie-onderneming zou graag zien dat vastgehouden wordt aan de 10% jaarverplichting, ook indien dubbeltelling komt te vervallen daar er volgens deze participant voldoende biobrandstoffen uit de categorie Overig en Geavanceerd voorradig zijn om deze ruimte in te vullen. Een andere onderneming pleit eveneens voor handhaving van de bestaande doelstelling, namelijk de 10% jaarlijkse verplichting. VNPI geeft in dit verband aan dat het afschaffen van de dubbeltelling, in combinatie met deze percentages, in de praktijk een significante verzwaring betekent van de bijmengverplichting t.o.v. de in de nu nog geldende regelgeving voor 2018 en 2019.

Aanpassen lopende jaarverplichting

NVDB is bang voor een substantiële afname van het fysieke volume duurzame biobrandstoffen geproduceerd uit afval en residuen in 2018 ten opzichte van het voorgaande kalenderjaar, en doet een voorstel voor een groeipad voor de jaarverplichting.

MVO, NVDB en VERNOF doen eveneens een voorstel en geven aan dat de stakeholders in de biobrandstoffenketen onder voorwaarden akkoord zijn met het opheffen van de dubbeltellingsregeling. In het verlengde hiervan doet PdB voorstellen voor wijzigingen in Artikel 3, lid 1.

Reactie IenW

Er is voor gekozen om de jaarverplichting te verlagen vanwege de bijmenggrenzen, beschikbaarheid sommige biobrandstoffen en het afschaffen van de dubbeltelling wordt de nationale jaarverplichting verlaagd naar 8,4%. Nederland zal met deze jaarverlichting en de rapportageverplichting van de Europese Commissie om wel dubbeltellende biobrandstoffen in de rapportage dubbel te tellen, blijven voldoen aan de Europese verplichting van 10%.

Juist vanwege het afschaffen van de dubbeltelling is er gekozen voor een geleidelijk groeipad van deze percentages. Een sterke stijging of het vasthouden aan de 10% doelstelling terwijl de dubbeltelling wordt afgeschaft zal een onevenredige verzwaring betekenen voor de brandstofleveranciers.

Limiet conventioneel

Een producent geeft aan dat bij de 5% limiet er nog groeimogelijkheden blijven voor conventioneel, waarbij de producent de vraag stelt in hoeverre dit gewenst is. Door in een dergelijk geval (bij vasthouden aan het limiet van 5%) dubbelstelling overeind wordt gehouden, is het mogelijk voor registratieplichtigen aantrekkelijker om dubbeltellend materiaal (overig en of geavanceerd) in te zetten dan om conventioneel in te zetten.

Een milieuorganisatie stelt voor het limiet op het huidige niveau van conventionele biobrandstoffen te zetten op maximaal het huidige volume (1,8%) en te laten aflopen in de tijd, en indien nodig de dubbelstelling (deels) te handhaven. NVDB stelt dat met het voorstel van een 5% limiet op het niveau van individuele leveranciers tot eindverbruik Nederland verder gaat dan Europees beleid, maar geeft aan onder voorwaarden akkoord te gaan met de invoering van een 5% limiet op conventionele biobrandstoffen. MVO, NVDB en VERNOF geven aan dat de stakeholders in de biobrandstoffenketen onder voorwaarden akkoord gaan met een verdere verlaging van het plafond voor conventionele biobrandstoffen van 7% naar 5%. Een energie-onderneming zou graag zien dat binnen de categorie 'conventionele biobrandstoffen' onderscheid gemaakt wordt in duurzaamheidsgradaties van de gebruikte grondstoffen.

Een oliemaatschappij geeft aan zich niet te kunnen vinden in het voorstel om het gebruik van conventionele biobrandstoffen terug te brengen naar een maximum van 5% omdat dit biobrandstoffen als ethanol extra hard treft. VNPI sluit zich hierbij aan door te stellen dat dit een verzwaring is t.o.v. de 7% limiet die door de EC is voorgesteld.

Reactie IenW

De keuze voor een limiet van 5% op conventionele biobrandstoffen is verder beargumenteerd in de Memorie van Toelichting van de Wet milieubeheer. Tevens wordt dit verder uitgewerkt in het besluit. De jaarverplichting kan niet gehaald worden met inzet van alleen biodiesel en HVO. Bioethanol zal dus een belangrijke rol blijven spelen.

Volgens de NEa-rapportage wordt er op dit moment nauwelijks hernieuwbare elektriciteit ingeboekt. Dit heeft dus geen effect op de hoeveelheid biobrandstoffen.

LNG CLG en LPG

Een oliemaatschappij geeft aan het vreemd te vinden dat in de toelichting op het ontwerp-Besluit staat dat LPG, CNG en LNG worden omschreven als "betere fossiele brandstoffen", en stelt voor te spreken van "minder vervuilende of minder slechte fossiele brandstoffen"

Reactie IenW

In de bijlage, deel 2, onder 5 van EU-richtlijn 2015/652 worden de broeikasgaswaarden van de brandstoffen weergegeven. Dit zijn waarden die de lidstaat moet toepassen. Ten aanzien van benzine en diesel hanteert de wet in artikel 9.8.2.3 de weerlegbare veronderstelling dat elke benzine en diesel geen betere fossiele brandstof is.

Onderzoek milieu-effecten

De milieuorganisaties verzoeken bij het voorstel een analyse van de effecten op de verschillende type biobrandstoffen en de resulterende milieueffecten te doen.

Reactie IenW

Er liggen verschillende analyses ten grondslag aan de beleidsbeslissingen. Dit valt buiten de scope van het Besluit. In opdracht van IenM zal TNO factsheets publiceren met daarin de specificaties van de verschillende brandstoffen.

Rapportageplicht

Een energie-onderneming geeft aan de beleidskeuze van de Nederlandse overheid te onderschrijven om brandstofleveranciers van LPG en LNG te vrijwaren van een jaarverplichting. Een oliemaatschappij stelt voor om uitsluitend de annexen I en II van richtlijn 652/2015 in de wetgeving op te nemen.

Reactie IenW

Dit is geen keuze van de Nederlandse overheid maar conform de Richtlijn hernieuwbare energie die geen verplichting voor een aandeel hernieuwbare energie oplegt voor LPG en LNG. De jaarverplichting is op wetsniveau geregeld, op besluitniveau is hier geen wijziging op voorgenomen. De implementatie van de rapportage over de oorsprong en plaats van aankoop zal worden geregeld op het niveau van de ministeriele regeling.

Reductieverplichting

Het Platform duurzame biobrandstoffen (Pdb) geeft aan dat zij constateert dat er ongelijkheid is tussen rapportageverplichtingen die zowel verschillende brandstoffen leveren en zij die alleen gasvormige biobrandstoffen aan de markt leveren, en roept op om deze ongelijkheid op te lossen.

Een oliemaatschappij ziet FQD als een verplichting voor de individuele onderdelen binnen de groep, en deze zouden volgens deze participant het recht moeten hebben hun eigen weg te gaan. Verder stelt deze maatschappij voor CO₂ "voetafdrukken" te hanteren om de individuele olieleverancier te identificeren bij het halen van de FQD doelstelling.

Reactie IenW

Bedrijven die enkel LPG en LNG produceren hebben een rapportageverplichting en geen reductieverplichting. Dit is verder toegelicht in de Memorie van Toelichting.

Sparen

Een energie-onderneming beveelt aan de inboeker de keuze te laten op welke wijze de afboeking dient plaats te vinden zodat beter kan worden ingespeeld op de marktbehoefte en prijsontwikkeling, en dringt erop aan dat de spaarlimiet voor leveranciers tot eindverbruik geleidelijk zou moeten worden afgebouwd naar 0% in 2020.

Reactie IenW

Inmiddels is in Wm artikel 9.7.5.6 een nieuw derde lid opgenomen, waardoor regels kunnen worden gesteld over het gedeelte dat gespaard kan worden ten behoeve van enig ander kalenderjaar dan het direct daaropvolgende kalenderjaar. Omdat Nederland in 2020 als lidstaat afgerekend wordt op zijn fysieke prestatie en de mogelijkheid van sparen van het kalenderjaar 2019 naar 2020 derhalve het behalen van de doelstelling kan ondermijnen, voorziet deze bepaling in de mogelijkheid dat van 2019 naar een ander kalenderjaar dan 2020 gespaard wordt. Dit is verder toegelicht in de MvT.

Afschrijfolgorde

VPNI en PdB stellen vragen over de afschrijfolgorde. PdB stelt voor om in de uitwerking van het ontwerp-besluit de volgorde van afschrijving van hernieuwbare brandstoffeenheden (hbe's) aan te passen om meer ruimte te geven voor de ontwikkeling van geavanceerde biobrandstoffen. Ook voor Artikel 30 wordt een andere volgorde voorgesteld.

Reactie IenW

In de context van het voldoen aan de reductieverplichting, is geen minimum aan hbe's-geavanceerd bepaald (wel in de context van het voldoen aan de jaarverplichting); de grens voor het gebruik van hbe's-conventioneel is wel doorvertaald in titel 9.8 van de Wet milieubeheer.

De afschrijving van HBE's gebeurt in de volgorde die een bedrijf zou kiezen indien deze zo voordelig mogelijk aan zijn verplichting wil voldoen. De verwachting is dat dit voor de meeste bedrijven geldt. Om de systematiek zo eenvoudig mogelijk te houden is voor gekozen voor een automatische afschrijving in een vaste volgorde. De volgorde komt overeen met de verwachte waarde van de verschillende soorten HBE's. De HBE's met de laagste verwachte waarde worden het eerst afgeschreven. Indien er UER's omgezet zijn worden deze nog voor de HBE's afgeschreven.

Er geldt effectief de volgende rangorde in HBE's en UER's:

1. Geavanceerd
2. Overig
3. Conventioneel
4. UER's (alleen toepasbaar voor de reductieverplichting)

Eenheden hoger in rang kennen minder beperkingen in inzetbaarheid. Hieruit volgt dat de prijs voor een eenheid lager op de lijst goedkoper zal zijn dan een eenheid hoger op de lijst. Uitzondering hierop kunnen UER's zijn, maar hiervoor mag aangenomen worden dat deze alleen omgezet zullen worden indien de kosten hiervoor lager liggen dan het equivalent in HBE's.

Uitgangspunt is dat de prijs van HBE's de beschreven rangorde volgt. HBE's zijn alleen inzetbaar binnen het Register Energie voor Vervoer. Eenmaal gecreëerd zal de waarde dan ook alleen bepaald worden door de mogelijkheden en beperkingen in termen van deze inzetbaarheid. HBE's die hoger op de ranglijst staan zijn in deze termen altijd beter dan HBE's lager op de ranglijst. Hieruit volgt dat ze ook waardevoller zullen zijn.

Indien een bedrijf wenst tegen zijn economische belang in te handelen of de prijs door een nog niet onderkend mechanisme niet de genoemde rangorde volgt dan kan door aanpassing van de beschikbare eenheden op rekening beïnvloed worden welke eenheden afgeschreven worden.

Er is niet gekozen om bij de afschrijving te starten met de HBE die het hoogst op de ranglijst staat omdat dit in de hand zou werken dat bedrijven in grote getalen vanuit economische belangen de beschikbare eenheden op rekening zouden gaan beïnvloeden. Dit zou veel extra werk betekenen zonder significant betere resultaten in bijmenging.

Lid 1 van artikel 5 beschrijft de volgorde van afschrijving voor zover er voldoende positief saldo is. Lid 2 beschrijft de volgorde indien na het afschrijven van de volledige (toegestane) positieve saldi er nog een verplichting resteert.

Subdoelstelling geavanceerde biobrandstoffen

Heveskes Energy stelt dat bij een subdoelstelling van 0,5% op geavanceerde biobrandstoffen er bij investeringsprojecten de noodzaak ontstaat tot een relatief groot marktaandeel dat realisatie compliceert, en verzoekt het percentage hoger te stellen om investeringen daadwerkelijk te stimuleren. Een energie-onderneming stelt een ophoging voor van het subdoel, en zou graag zien dat dit met ingang van 2017 van kracht wordt.

PdB pleit voor een subdoelstelling van 0.6% in 2020. VNPI benadrukt de grote onzekerheid over de beschikbaarheid van voldoende grondstoffen van Annex IX deel A om deze percentages te realiseren en stelt iets lagere percentages voor.

Reactie van IenW

De subdoelstelling is op basis van de analyse van Ecofys en de inzet van dit type biobrandstoffen in 2015 vastgesteld. Deze doelstelling lijkt realistisch en haalbaar. Er is onvoldoende zicht op voldoende productiefaciliteiten in 2020 om de ambitie naar boven bij te stellen. Juridisch is het niet mogelijk om in 2017 al een subdoelstelling in te voeren.

UER

Een oliemaatschappij spreekt zich uit tegen het kunnen gebruiken van Certified Emission Reduction (CER) uit CDM projecten voor het reduceren van UER, en is van mening dat dit zal leiden tot verdringing en niet tot additionele maatregelen.

NVDB is van mening dat niet kan worden gerechtvaardigd dat de inzet van conventionele biobrandstoffen voor het behalen van de reductieverplichting wordt ingeperkt, en geeft aan eraan te hechten dat de sector in de gelegenheid wordt gesteld om te reageren op alle onderdelen van het concept van de ministeriële regeling, alvorens deze door de Staatssecretaris wordt vastgesteld. Een oliemaatschappij dringt aan op een level-playing-field met biobrandstoffen en geeft aan een dergelijke gelijke behandeling niet terug te vinden in het ontwerp-besluit.

Een oliemaatschappij is van mening dat er een simpel en transparant platform zou moeten komen om Upstream Emission Reduction (UER) te registreren en te verhandelen; dit platform zou door alle EU lidstaten moeten worden gebruikt. PdB geeft aan het voorgestelde systeem onrechtvaardig

te vinden, aangezien voor het bereiken van dezelfde doelstelling biobrandstoffen gecertificeerd moeten zijn en aan duurzaamheidseisen moeten voldoen, terwijl dat voor reductierechten uit het Clean Development Mechanism (CDM), of reductierechten verkregen uit CNG, LNG en LPG niet vereist is.

Een oliemaatschappij vraagt zich af of UER's net als HBE 's ook afzonderlijk verhandeld kunnen worden binnen het register.

Reactie IenW

Voordat een bedrijf voor een CER in aanmerking kan komen moeten zeer strenge eisen gesteld worden. Deze worden opgesteld door de IPCC. Deze eisen worden uitgewerkt in een informaal guidance document dat in november 2016 door de Commissie is gepubliceerd.

Nederland stelt als eis dat alleen CERs die van upstream activiteiten afkomstig zijn voor een UER omgewisseld kunnen worden. Om voor een CER in aanmerking te komen moet aan zeer strenge normen voldaan worden. Wij zullen geen apart register bouwen voor de UERs, maar aansluiten bij het CDM-systeem. Bepaalde CERs kunnen worden omgewisseld naar UERs.

In de wijziging van de Wet milieubeheer is de overboeking van een UER niet toegestaan. De UER is bijgevolg geen verhandelbare eenheid.

Verplichting Non-Road Mobile Machinery

Een oliemaatschappij geeft aan het inconsistent en onverdedigbaar te vinden dat de definitie van .. in de brandstofkwaliteitsrichtlijn (de FQD) en RED definitie worden samengetrokken.

Reactie IenW

Non Road Mobile Machinery (NRMM) wordt onder de werkingssfeer van de Hernieuwbare Energierichtlijn (RED) gebracht. Op deze manier wordt de reikwijdte van de FQD en RED gelijk getrokken. Het grensprobleem dat ontstaat weegt niet op tegen het belang van het gelijktrekken van deze twee reikwijdtes. Deze afweging is benoemd in de MvT.

Visie post 2020

Een oliemaatschappij zou graag een doelstelling zien opgenomen tot in ieder geval 2025, maar bij voorkeur tot 2030.

Een branchevereniging pleit ervoor de doelstelling voor geavanceerde biobrandstoffen in ieder geval te handhaven tot 2025, daar volgens deze participant geavanceerde biobrandstoffen ook in de toekomst nodig zijn om die sectoren te vergroenen waar elektrisch geen alternatief is en die niet onder ETS vallen.

Een energieonderneming verzoekt de Nederlandse regering om zich hard te maken voor een (Europese) langetermijnvisie op (bio)brandstofgebruik, een geharmoniseerd duurzaamheidssysteem voor biobrandstoffen en de borging van biomassa-productieketens op heldere internationale duurzaamheidscriteria.

Reactie IenW

De Europese Commissie heeft op 30 november 2017 haar voorstellen voor 2020 gepubliceerd. Het hernieuwbare deel van elektrisch rijden kan onder voorwaarden in het register hernieuwbare energie vervoer ingeboekt worden.

Volgens de Europese regelgeving mag Nederland geen extra duurzaamheidseisen aan biobrandstoffen stellen.

Visie CO₂ sturing

De milieuorganisaties, de NVDB alsmede een oliemaatschappij zijn van mening dat beleid voor sturing op CO₂ reductie moet worden ontwikkeld.

Reactie IenW

Het kabinet is ook voorstander van sturen op CO₂ reductie. Helaas heeft de Europese Commissie geen bindend Europees voorstel opgenomen. Nederland zal zich tijdens de behandeling van de Hernieuwbare Energie richtlijn blijven inzetten voor CO₂ reductie.